І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го ЧЕРВНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 2, 1965 No. 102. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 1-го червня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ДОМАГАЄТЬСЯ „НОВОЇ МІЖНАРОДНОЇ МАШИНЕРІЇ" ДЛЯ БОРОТЬБИ ПРОТИ КОМУНІЗМУ в західній півкулі. Промовляючи на закінченні шкільного року в університеті у Вако, Тексас, Президент заявив, що „перестарілі є ті різниці, які давніше робилося між громадянськими й закордонними війнами", тому повинна бути зорганізована постійна міжамериканська збройна сила, яка могла б завжди інтервеніювати там, де виникає так звана громадянська війна в якійсь американській країні. Президент заявив, що американські війська будуть ступнево зменшувані, як тільки прибуватимуть збройні сили латинських американських держав до Домініканської Республіки.

НЮЙОРКСЬКИЙ ПОСАДНИК РОБЕРТ ВАҐНЕР ЗАЯВИВ, ЩО ВІН МОЖЕ НЕ СТАРАТИСЯ ПРО ПЕРЕВИБІР НА 4-ту КАДЕНЦІЮ. Він сказав, що вирішить цю справу за тиждень або за два тижні і братиме до уваги різні мотиви, а найголовніше той, що він не може зайнятися своїми синами, які півтора року тому втратили матір. „Я відчуваю, казав Вагнер, що мушу бути одночасно і матір'ю і батьком для своїх дітей", — казав посадник Ню Йорку. Заява Ваґнера про можливість не кандидувати в цьому році збільшила надії республіканців, які вже визначили на свого кандидата конґресмена Джана В. Ліндсея. Ваґнерові сини 21-річний Роберт і 18-річний Дункан заявили, що їхній батько вже в березні думав над тим, чи кандидувати в цьому році на посадника.

В БРУКЛИНІ ВІДКРИТО 31-го ТРАВНЯ ПАМ'ЯТНИК ПОКІЙНОМУ ПРЕЗИДЕНТОВІ ДЖАНОВІ Ф. КЕННЕДІ при великому здвизі народу. Після відкриття, якого доконав брат покійного нюйоркський сенатор Роберт Ф. Кеннеді, люди хотіли зблизитися до промовця і повалили сенатора на землю. 20,000 маса присутніх оваційно вітала посадника Ваґнера, який говорив про те, що бруклинці любили покійного Президента за його „гаряче молоде серце і за блискучий розум". Відкриття пам'ятника відбулося в рямках Дня Пам'яті, в якому американці вшанували своїх героїв, що згинули в обороні волі ЗДА і цілого світу. В усіх містах відбулися Богослужби та паради в пошану загинулих героїв.

АСТРОНАВТИ „ДЖЕМІНАЙ 4" ПРОБУВАТИМУТЬ ЗУСТРІНУТИСЯ В КОСМОСІ З РАКЕТОЮ „ТИТАН II", якої друга частина кружлятиме довкола Землі. Астронавти майори летунства Едвард Г. Вайт і Джеймс А. МекДівітт 3-го червня зачнуть свій чотириденний лет довкола Землі в кабіні „Джемінай 4", яку викине в космос ракета-підсилювач „Титан II". Зустріч із ракетою мають пробувати під час п'ятої орбіти. Астронавт Вайт має також „проходжуватися" по космосі, висівши з кабіни та бувши прив'язаним до неї за допомогою линви. Над Гаваями Вайт має відкрити люк в кабіні, а коли зближатиметься кабіна до західнього узбережжя ЗДА, він вилізе з кабіни в космос. Він матиме в руці окремий прилад, за допомогою якого орієнтуватиметься в космосі.

ТРИЧЛЕННИЙ КОМІТЕТ ВИЗНАЧНИХ ДИПЛОМАТІВ МАЄ ЗАЙНЯТИСЯ РОЗВ'ЯЗКОЮ ДОМІНІКАНСЬКОЇ КРИЗИ, що підтримують і ЗДА після того, як не вдалося представникам Організації Американських Держав і Об'єднаних Націй зорганізувати постійний уряд в Домініканській Республіці, де немає влади від 24-го квітня, коли там вибухла революта, що й досі ще не закінчена, бо не вдалося замирити прихильників військовоцивільної хунти генерала Імберта Варрераса і групи повстанців, що їх очолює полковник Каманьо Деньо. До цього комітету мали б належати представники Бразилії, ЗДА і Коста Ріки. Цей комітет мав би привести до замирення між обидвома групами в Домініці та зорганізувати новий уряд.

У СВІТІ

В УСІХ — КРІМ КОМУНІСТИЧНИХ — ВЕЛИКИХ ЗАЗЕТАХ СВІТУ ПОЯВИЛАСЬ ВІСТКА ПРО ВАЖКУ НЕДУГУ КОМУНО-КИТАЙСЬКОГО ДИКТАТОРА МАО ТСЕ-ТУНҐА, який став вже символом комуністичного „доґматизму", себто непримирливого агресивного імперіялізму, ворожого концепції „мирного співіснування" держав різних систем. Мао мав дістати мізковий удар. Він має 71 років. Японські газети твердять, що шанси правдивости тієї вістки є у відношенні 50 „за" і 50 „проти".

У ПАРИЖІ ПОЧАЛАСЬ ДВОДЕННА КОНФЕРЕНЦІЯ військових міністрів 15-ох країн Атлантійського Союзу (НАТО). Американський міністер оборони Роберт МекНамара зупинився подорозі в Лондоні, де під час обіду з британським міністром військових справ Денісом Ґілі виявив, що він пред'явить своїм західнім колеґам „спільний ринок НАТО для продукції зброї". Зокрема, МекНамара заявив, що ЗДА готові закупити в Британії більшу кількість сировин, потрібних для збросневого промислу. Він конферував у Парижі вже з західньо-німецьким міністром оборони Кай Уве фон Гасселем.

ФРАНЦІЯ ВІДКЛИКАЛА СВОЮ ВІЙСЬКОВУ МІСІЮ з Банґкоку, столиці Сіяму, з головної кватири Організації південно-східнього азійського оборонного фронту (СЕАТО). Франція не візьме також участи у великих маневрах осінню наступного року. Всі ці акти мають задемонструвати „незалежну" політику і стратеґію Франції та її невдоволення американським „верховодством" в НАТО й політикою ЗДА в Азії.

СОВЄТИ ВИДАЛИЛИ З МОСКВИ ЗНОВУ ДВОХ ДИПЛОМАТІВ ЗДА, радника амбасади Малькольма Туна й другого секретаря Алена Лоґена, закинувши їм „участь в шпигунській роботі", без найменшого уточнення свого закиду. Мабуть свідомі нісенітности свого закиду, большевики оприлюднили в недільному додатку до „Ізвєстій" „Нєдєля", що вони не суґерують зірвання всяких контактів з американськими дипломатами. З американської сторони заявлено, що закид Совєтів — це „безсоромна фабрикація".

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ МАРШАЛ ЧЕН-І ЗАЯВИВ, що коли Совєти не визнають разом із Китаєм, що ЗДА є ворогом-агресором, а не потенціяльним „приятелем", до того часу виключена всяка спільна воєнна акція у справі В'єтнаму. У ще гострішому антисовєтському дусі промовляв посадник Пейпінґу Пенґ-чен з нагоди 45-ліття індонезійської компартії. Він назвав совєтське говорення про „спільну акцію" й „з'єднаний фронт проти спільного ворога" — гіпокризією. Воно заперечує твердження американського мільйонера Сайруса Ітона, наче б „впродовж місяця" грозила велика війна, в якій СССР і Комуністичний Китай воюватимуть разом проти ЗДА.

В ІНДІЇ СТАЛАСЯ ВЕЛИКА КАТАСТРОФА: вибух і наступна пожежа в копальні вугілля за 225 миль на північний захід від Калькути спричинили смерть рудокопів і навіть людей на поверхні землі у промірі 10 миль від місця катастрофи — круглo 500 осіб.

Д-Р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ ОЧОЛИВ УЛТПА

КАРДИНАЛ ЙОСИФ СЛІПИЙ ТА ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ВЛАДИКИ І ЧИСЛЕННІ УСТАНОВИ ПРИВІТАЛИ УЛТПА З НАГОДИ 11-ГО З'ЇЗДУ НА СОЮЗІВЦІ МИНУЛОЇ СУБОТИ Й НЕДІЛІ ТА З НАГОДИ 15-ЛІТТЯ ЗАСНУВАННЯ. З'ЇЗД ВИСЛУХАВ ЗВІТІВ, СХВАЛИВ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД, ОБРАВ НОВУ УПРАВУ ТА НАМІТИВ ПЛЯН ДАЛЬШОЇ ПРАЦІ.

Союзівка, Кергонксон. — Д-р Богдан Олесницький, відомий наш лікар-громадянин з Нюарку, очолюватиме Українське Лікарське Товариство Північної Америки та його працю впродовж наступних двох років, згідно з вибором і рішенням уже 11-го з черги з'їзду делеґатів цього товариства, що відбувся на цій оселі Українського Народного Союзу впродовж минулої суботи й неділі, 29 і 30 травня 1965 року. З'їзд, у якому взяло участь 56 лікарів, репрезентуючи 15 Відділів УЛТПА та зоргнізованих у них круглo 600 членів - лікарів, привітав окремим листом Кардинал Й. Сліпий, Митрополити Амвросій Сенишин і Максим Германюк, Єпископи Йосиф Шмондюк, Ярослав Габро і Ніль Саварин, генеральний секретар Українського Євангельського Об'єднання Північної Америки Володимир Боровський, Український Конґресовий Комітет Америки та численні інші установи й організації. Від Українського Народного Союзу вітає з'їзд особисто головний предсідник Йосип Лисогір, привітання від Наукового Т-ва ім. Шевченка виголосив д-р Роман Осінчук, від Т-ва Українських Інженерів передав його голова інж. Евстахій Ярош а від ООЧСУ вітав З'їзд проф. д-р Микола Чировський.

Д-р Богдан Олесницький

Відкриття З'їзду і його Президія

З'їзд, попереджений реєстрацією делеґатів і гостей, відкрив в суботу 29-го травня о год. 10-ій рано у великій залі павільйону „Веселка" дотеперішній голова УЛТПА д-р Мирон Зарицький, вітаючи учасників та згадавши на вступі поіменно 19 лікарів в ЗДА і Канаді та в 5 інших країнах світу, які померли в рр. 1963 - 65, між ними й одного з найвидатніших та найбільш заслужених лікарів-громадян д-ра Леонтія Максимонька. З черги обрано Президію З'їзду, в склад якої ввійшли: д-р Микола Остафійчук — голова, д-р Тарас Ганушевський — заступник голови, д-р Тарас Шиґедин і мґр Головатий — секретарі. Наради протоколував урядовець Т-ва інж. К. Шабельський.

Два роки наполегливої праці та поважних успіхів

Після затвердження порядку нарад, прийняття протоколу з попереднього З'їзду, затвердження новоприйнятих членів Т-ва та вибору різних комісій, приступлено до звітування з діяльности УЛТПА за минулі два роки. Загальний звіт з усієї діяльности Т-ва склав його дотеперішній голова д-р Мирон Зарицький. До найважливіших досягнень у праці Головної Управи УЛТПА в минулих роках звітодавець зарахував: Вистарання для УЛТПА статусу недоходового товариства; поглиблення тісного зв'язку з Відділами; заснування двох нових Відділів (Манітоба і Саскачеван); створення Комісії Стипендійного Фонду та затвердження його правильника; створення Термінологічної Секції; скріплення внутрішньої організації УЛТПА; поглиблення інформації про УЛТПА на американському і світовому медичних форумах; видавання „Лікарського Вісника" в рамах відповідальности Головної Управи. Окрему увагу віддав д-р М. Зарицький співпраці УЛТПА із всією Українською Громадою, яка в звітовому часі охоплювала багато ділянок та поширилася на багато загальногромадських справ. (Звіт д-р Мирона Зарицького, що є свідоцтвом двох років наполегливої праці та великих професійних і громадських успіхів УЛТПА, буде надрукований в цілості в одному із чергових чисел „Свободи").

Звіт д-ра Мирона Зарицького, як і звіти інших членів Управи УЛТПА: секретаря д-ра М. О. Волянського, касира д-ра Юрія Кушніра, організаційного референта дра В. Гука, ред. „Лікарського Вісника" д-ра Томи Лапічака та адміністратора „Л. В." д-ра С. Кочія, як і звіти комісій: Видавничої, Архіву-Бібліотеки, Професійної Етики, Допомогового Фонду та Стипендійного Фонду і звіти 12 із усіх 15 Відділів УЛТПА були надруковані окремою брошуркою.

Нова Управа УЛТПА

Після звітів та їх обговорення, обрано нову Управу Т-ва в такому складі: д-р Богдан Олесницький — голова, проф. д-р Юрій Трухлий — обраний голова (президент-елект, що автоматично стане головою Т-ва після дворічної каденції д-ра Б. Олесницького), мґр Ераст Гоцуляк з Торонта і д-р Богдан Панчук — заступники голови, д-р Любомир Явний — секретар, д-р Юрій Кушнір — скарбник, д-р Климентій Рогозинський — організаційний реф. д-р Тарас Шеґедин — реф. адміністрації „Лікарського Вісника". д-р Тома Лапичак — гол. редактор „Лікарського Вісника", д-р Євген Грабарчук — реф. архіву; Контрольна Комісія: д-р Мирон Зарицький, д-р Петро Глібович і д-р Володимир Гук. Товариський Суд: д-р Богдан Шебунчак, д-р Олег Волянський і д-р Тарас Ганушевський.

Стипендійний Фонд, праця на майбутнє

З'їзд схвалив приготований Комісією Стипендійного Фонду з д-ром Романом Морозом на чолі правильник Стипендійного Фонду та його Комісії при Головній Управі УЛТПА. Головою Стипендійної Комісії буде кожночасний скарбник Головної Управи, а її членами — скарбники Відділів. Кожний член УЛТПА повинен щорічно складати на цей Фонд щонайменше десять долярів і вже ця мінімальна сума даватиме круглo 6 000 долярів на стипендії для здібних і потребуючих студентів медицини. Багато часу й уваги приділено праці УЛТПА в майбутньому, яку опісля з'ясував в заключному слові нообраний голова д-р Богдан Олесницький.

Привітання для Кардинала Йосифа Сліпого, заклик до єдности

З'їзд УЛТПА оплесками схвалив переслати окреме привітання для кардинала Йосифа Сліпого, як також вислати телеграми до Папи Павла VI з висловами вдячности за увагу до українського народу та Української Ка-

(Закінчення на сторінці 3-ій)

У Південному В'єтнамі комуністичні партизани перейшли до наступу

Сайґон. — Американські й південно-в'єтнамські військові фахівці віддавна сподівалися, що комуністичні партизани поведуть наступ з настанням дощевої пори „монсуму": вона сприяє партизанським діям, бо дощі і мряка внеможливлюють тоді, або обмежують бомбардування й острілювання з літаків та перевоження гелікоптерами резерв. В минулому тижні комуністи розпочали атаки на захід від міста Кванґнай, нанісши в чотириденних боях важких втрат державному війську: понад 400 убитих, не рахуючи ранених. Правда, припускають, що по комуністичному боці було яких 600 убитих. Комуністи відтягнулись в густі ліси, не здобувши названого вгорі міста. Американські військовики припускають, що — можливо — це була операція тільки для відвернення уваги від дійсного зосередження комуністичних сил та їх атаки в іншому пункті. Південно-в'єтнамський генерал твердить, що забрана зброя і схоплені полонені подали докази на перебування між комуністичними партизанами трьох куренів 603-го полку реґулярної північно-в'єтнамської армії. В минулому тижні трапились теж на летовищі в Бієнгуа катастрофа: зударились два американські гелікоптери, при чому згинуло 9 американців. Також не було спокою на політичному фронті. Американський амбасадор Максвелл Тейлор тричі відкладав свій відлет на наради до Вашинґтону з уваги на кризу в уряді: два міністри, що їх хотів відсунути з свого уряду прем'єр Фан Гуї Кват, відмовилися відійти, а підтримав їх президент Фан Хан Суу.

Канцлер Людвіґ Ергард прибув до ЗДА — ствердив існування загрози для НАТО

Ню Йорк. — Західньо-німецький канцлер Людвіґ Ергард прилетів в минулий понеділок 30-го травня ц.р. до ЗДА, щоб дістати почесний докторат в Колумбійському університеті в Ню Йорку. Очевидно, що він використає нагоду для довгої наради з президентом Джансоном та державним секретарем Діном Раском. Тому в його товаристві є також міністер закордонних справ Гергард Шредер і державний секретар для справ інформації Карль Гюнтер фон Гаазе. Канцлер Ергард склав після свого приїзду до Ню Йорку заяву, в якій висловив стурбування з приводу щораз гірших відносин всередині західнього Атлантійського Союзу (НАТО) внаслідку різних опозиційних актів Франції. Ергард буцім-то задумує переконувати американських державних мужів, щоб вони виявляли надалі якнайбільшу терпеливість у відношенні до Франції. Німецька Федеративна Республіка — заявив він — дуже стурбована цими подіями, бо єдність Німеччини і єдність Европи — це ті цілі, на яких спірається все західньо-німецьке політичне плянування, а орієнтація на НАТО і на ЗДА є базою німецької політики. Канцлер Ергард ствердив рішуче, що теза де Ґолля, наче б з'єднання Німеччини було в першу чергу внутрішньо-европейською проблемою — є для Німеччини неприйнятливою. Він виявив солідарність з американською політикою у В'єтнамі.

● **Британська державна радіостанція,** Бритіш Бродкестінґ Корпорейшен, не подає торговельних оголошень, переплітаних музикою, як нібито незгідних з духом вільної торгівлі. Внаслідку заснувались 6 приватних нелегальних радіостацій, оперуючих з острівців або з кораблів з-поза тримілевої смуги територіяльних вод. Ці радіостанції втішаються більшою популярністю, як монопольна державна.

У Ню Йорку створено „Гуцульський Осередок" і заплянoвано з'їзд

Ню Йорк. — Ініціятивна група уродженців Гуцульщини в Ню Йорку й околиці оформилась організаційно і створила Т-во „Гуцульський Осередок в Ню Йорку". Основуючі збори відбулися дня 25 травня ц.р. в Ню Йорку в приявності чисельно заступлених місцевостей Гуцульщини, а саме: Косів, Яворів, Жаб'є-Зелене і Явірник, Криворівня, Шешори, Космач, Акрешори, Яблонів, Печеніжин, Делятин, Дора і Татарів. В склад обраної управи входять: інж. Роман Степаняк (з Печеніжина, місце урод. Довбуша) — голова; Іван Годованець (з Дори) — заступник голови; Михайло Іванишин (з Шешор), інж. Юліян Козяк (з Акрешор) і Василь Абрамюк (з Делятина) — як члени управи. Учасники зборів переслали щирий привіт Комітетові Гуцульщини в Боффало, всім іншим гуцульським групам і осередкам, як також всім поодиноким уродженцям Гуцульщини в ЗДА й Канаді. Вони обміркували добрий замір створити централне, головне Товариство Гуцульщини, одним із завдань якого було б поширити мистецькі скарби Гуцульщини. Заплянoвано зустріч усіх представників Гуцульщини на великому з'їзді, який став би справжнім „гуцульським празником".

В. І.

Спортовим святом НАФ Союзу почався новий сезон МФЛіґи

Ню Йорк, 30-го травня. — Головною атракцією спортового свята, що його влаштовує щорічно Німецько - Американський Футбольний Союз на Трайборо Стадіоні, були перші змагання шостого вже сезону Міжнародної Футбольної Ліґи. В них зустрілися футболісти збірної НАФ-Союзу, які грають під назвою „Ню Йоркерс" і репрезентують ЗДА, з відомою дружиною „Мюнхен 1860". Гості з Німеччини перемогли господарів з рахунком 2:0. Наступні змагання М. Ф. Ліґи відбудуться в середу, 2-го червня вечером на Трайборо Стадіоні і в їх програмі зустрінуться дві пари: „Ню Йоркерс", ЗДА — „Вест Гем Юнайтед", Англія, та „Мюнхен 1860", Німеччина — „Портуґеза", Бразилія. В дружині Ню Йоркерс" грає змаґун УСК-у — Норман Янґ.

Спортове свято НАФСоюзу мало в своїй програмі цілий ряд футбольних та інших змагань і великий парадний марш спортовців, представників клюбів, які є членами цього Союзу. Серед маршуючих представників різних національних клюбів та рядом з репрезентантами Бразилії — футболістами „Портуґези" продефілювали також наймолодші футболісти Українського Спортового Клюбу з таблицею, яка мала назву УСК-у по-англійськи і двома прапорами, американським і українським.

Мистецькі змагання УСК-у, „Тризуба" і „Чорноморської Січі" за мистецтво Футбольної Ліґи Східньої Конференції не відбулися вкінці минулого тижня. Противники УСК-у, дружина „Метрос" з Бостону, повідомили УСК, що віддають йому дві точки воковером без змагань. Суперники „Тризуба" з Філядельфії, футболісти „Джуліяни" договорилися з „Тризубом" про пересунення їх зустрічі на наступну неділю, 6-го червня у Філядельфії. Змагання „Чорноморської Січі" з Нюарку проти „Н. Й. Інтер." також були відкликані в останній хвилині.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

В Торонті відбудеться маніфестація працівників української культури

Торонто. — Зорганізована заходом окремого ініціятивного і ділового комітету під проводом проф. Євгена Вертипороха під назвою „На захист української культури і народу" маніфестація працівників української культури Північної Америки відбудеться тут у формі наукової конференції в неділю 6 червня ц. р. в залях Українського Дому при 83-85 Крісті стріт. У програмі дополудневої сесії, від 10 до 12 год., що її відкриє проф. Євген Вертипорох і слово від президії якої виголосить письменник Улас Самчук, передбачені доповіді: д-ра Матвія Стахова, „Українська державність і боротьба Росії проти неї", проф. Л. Шанковського „Московський ґеноцид", мґр. Ірини Пеленської „Положення української жінки і дитини на Україні" та д-ра М. Кушніра „Українська молодь в СССР". У програмі пополудневої сесії, від 2 по 4 по пол., будуть прочитані привітання від видатніших діячів української культури і доповіді виголосять: проф. Гр. Лужницький „Українська Католицька й Українська Православна Церкви на Україні", проф. Мик. Чировський „Українська наука в УССР", ред. В. Давиденко „Злиття націй в СССР" та д-р Б. Стебельський „Соціялістичний реалізм в літературі і в мистецтві".

Згадкою славного минулого пластуни зустріли весну

Іст Четгем, Н.Й. — „Слідами лицарів переможних боїв на Маківці" було гаслом і моттом цьогорічного пластового „Свята Юрія", пластового патрона, що ним пластуни традиційно зустрічають весну, називаючи це свято також „Святом Весни". Точно 388 пластових юнаків і юначок, зодягнених у свої однострої та в повному виряді розтаборились тут на своїй оселі „Вовча Тропа" впродовж трьох днів: суботи, неділі й понеділка, 29-31-го травня та своєю активністю: тереновими вправами, традиційними пластовими ватрами і подібним згадували або наслідували своїх лицарських предків у боротьбі за волю своєї Батьківщини. Одною із таких теренових вправ було „здобуття Маківки", лісистого горбка на цій оселі. Здобували цю „Маківку" пластові юнаки у повному виряді: в одностроях, з наплечниками, тільки не правдиві, а голосові „кулі свистали", від яких „вороги" падали. Очевидно, що „Маківку" здобуто. А під час ватри в суботу пластові гуртки і курені змагалися в знанні стрілецьких пісень, дарма, що від несподіваного холоду кожному „зуб на зуба наскакував". У Святі взяли участь пластові юнаки і юначки, під проводом своїх виховників, зі стейтів Ню Йорк, Ню Джерзі і Коннектикат. Командантом того триденного таборування був пл. сен. В. Володовюк, його заступниками ст. пл. Я. Ставничий і пл. сен. І. Декайло, обозним був ст. пл. О. Качмарський, писарем — пл. сен. Б. Кузишин, командантою дівочого підтабору — пл. сен. Х. Навроцька, а командантом хлоп'ячого підтабору пл. сен. Б. Клюфас, — щоб згадати тільки деяких. Хоч на оселі є будинки, пластуни таборували в шатрах, „бо війна війною". Після трьох днів таборування, теренових і спортових вправ і забав та всіляких „штрапаців", юні таборовики, обсмалені сонцем і вітром, часто подрапані під час вправ, веселі і щасливі, хоч і втомлені вернулися до своїх батьків і шкільних зайнять у своїх містах.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ДИВО-ТЕХНІКА

Кілька робітників і техніків Херсонської фабрики ім. Петровського пишуть 12 травня ц. р., в часописі „Рабочая Газета", що їхня фабрика виробляє комбайни „Херсонець". Але головні частини до комбайнів, виготовлені у Миколаєві, — це брак: то неточний розмір, то перекіс, то ямки та арматурні шматки в металі . . .

ВСІ, ЛИШЕ НЕ ШАХТАРІ

Є в Криму біля Ялти курортна місцевість „Донбас". В літні місяці в „Донбасі", — пише 12 травня ц. р. Л. Скурогов у „Рабочій Газеті", — ви можете побачити кого хочете, але тільки не шахтарів, металюрґів, хеміків . . .

БЛИСКУЧЕ, ЯК ДІЯМАНТ

„У нас немає іншого завдання і мети, крім побудови комуністичного суспільства — виблискуючого, як діямант, щастя радісного світу", — пише в поетичному надхненні 12 травня ц. р. у своїй передовиці редактор „Рабочої Газети".

ПОШУКИ ТА ЕКСПЕРИМЕНТИ

Як дати більше молока державі? Як краще доїти корів — руками чи доїльними машинами? Закріплювати корови за доярками чи за ланками? — в таких пошуках та експериментах молочні фарми Одещини, — пише 14 травня ц. року в „Молоді України" В. Гінкул, секретар одеського комсомолу.

Досі, — розповідає він, — кожна доярка мала по 15-17 корів, порала їх, доїла, відповідала тільки за „своє" . . .

Це — один бік справи. На фарму привезли доїльний апарат, . . . Не кожна доярка освоїть цей апарат, не кожна корова відразу звикне до нього. Надої спадають. А колгосп *має плян.* Доярки працюють вручну (а це нелегко, бо після встановлення апарату група значно збільшується), а згодом і зовсім ховають аґреґат. Крім того, на розбирання, складання і миття доїльного аґреґату йде більше часу, ніж на те, щоб видоїти вручну. І доярки так роблять. Корови знову відвикають від апаратів.

Секретар комсомолу каже, що треба зробити групування корів у ланці, що „колектив має вболівати за свою фарму, а, як би там не було, кожна доярка більше турбувалася про свою групу . . . Спільна праця прищеплює колективізм, дружбу, взаємопошану, підвищує відповідальність за справи колективу".

І ЗАХОДИТИ НЕ ХОЧЕТЬСЯ

„Хіба мало у нас ще крамниць, — пише з Чернігівщини партійний секретар („Радянська Україна" з 13 травня ц. р.), де і вивіски не приваблюють, і крам зберігається, як прийдеться, і санітарний стан незадовільний. На жаль, є такі їдальні, куди й заходити не хочеться" . . .

БОРОДАТІ ТЕРМОСИ

На Київській фабриці мистецького скла ще з 1957 року почали випробовувати виробництво термосів у плястиковій оболонці. Вони мають бути гарніші від своїх попередників, краще тримати тепло. Але в крамницях цих термосів немає й досі. („Рабочая Газета" з 13 травня ц. р.)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Трибуна ворожої пропаґанди

Проблема взаємовідносин між ЗДА і Об'єднаними Націями не нова. В гострій формі вона виринула після першого совєтського „вето" й після того, як терен Об'єднаних Націй перетворився на: а) терен холодної війни проти Америки і б) централю шпигунської протиамериканської діяльности. Парадоксальна ситуація постала з моментом, коли ОН почали переживати хронічну фінансову кризу, яку ЗДА лагодили своїми добровільними грошовими дотаціями, незалежно від членських внесків. Зовсім нісенітними стали відносини, коли СССР, усі його сателіти, Фанція, Єгипет і ще деякі держави не заплатили ані сотика на так звані мирові місії на Середньому Сході і в Конґо, проголосивши їх „нелеґальними" всупереч рішенню Міжнародного Трибуналу в Гаазі, і внаслідок цього заборгували ОН понад суму своїх дворічних членських внесків. А що 19 стаття чартеру ОН каже, що такі боржники втрачають право голосу, то ЗДА вимагали застосувати до них цю статтю. З цього приводу й постала в ОН криза, що спаралізувала й безславно закінчила останню Генеральну Асамблею, яка не змогла навіть приступити до ділового розгляду свого денного порядку.

ЗДА не витримали на цій позиції, не виявили стійкости та послідовности і у практиці скапітулювали перед шантажем СССР і Франції, що недвозначно погрожували виступити з ОН. Коли б це сталося — після виступу Індонезії — то Об'єднані Нації розлетілися б. Однак офіційні американські кола все ще вірять, що ОН — це корисний „міжнародний інструмент миру", дармащо всі факти заперечують цьому.

У зв'язку з цією ситуацією наприкінці минулого тижня записались дві нові події: 1) група впливових республіканських сенаторів спротивилась дальшому фінансуванню Об'єднаних Націй американськими грішми і 2) генеральний секретар У Тант, не подібний до своїх світлих попередників — Триґве Лі і Даґа Гаммершилда, виразних „західняків" та антикомуністів, який у своєму „невтралізмі" щораз більше схиляється „наліво" — недвозначно виступив проти Організації Американських Держав, як реґіональної установи, що ніби привласнює собі компетенції ОН в лагодженні домініканської кризи.

Ці обидві події потверджують, що установа Об'єднаних Націй приносить вільному світові радше шкоду, як користь.

Польські клопоти з контактами

Справа зв'язків із людьми з „того боку", значить СССР і інших поневолених Москвою країн, актуальна не тільки серед українців. Куди більше клопотів, і то дуже серйозних, мають з нею інші національні еміґрації, зокрема польська.

Однак польська еміґраційна преса присвячує цій проблемі мало уваги. Тільки вряди-годи лунають у ній тривожні голоси з цього приводу. Таким дзвоном на тривогу може бути й стаття польського еміґраційного публіциста Станіслава Пачинського з Парижу, надрукована у нюйоркському щоденнику „Нови Свят" з 25 травня цього року п. н. „Безглуздя розмов з аґентами компартії".

„Довший уже час спостерігаємо, — пише Пачинський, — дивовижне явище на еміґрації: справжню погоню за всякого роду „контактами з краєм", особливо з людьми, які в сьогоднішній Польщі займають високі політичні становища і прибувають на Захід у докладно визначених місіях... Участь в цій еміґраційній погоні беруть усі — політики, журналісти, громадські діячі. Ривалізація між цими еміґраційними змаґунами звичайно дуже велика. Також і боротьба. Мотиви діяння не завжди шляхетні. Звичайно ніколи не становлять вони одностайного гурту. Цьому еміґраційному ставленню треба б присвятити більшу студію. Виявилося б тоді незаперечно, що джерелом його є не тільки почуття національної спільности, свідомість спільних цілей народу й еміґрації чи й потреба координувати всі політичні почини. Виявилося б тоді багато більше. А саме те, що еміґрація надто часто шукає „крайових контактів" під впливом інспірації апарату польської компартії, яка у взаєминах з еміґрантами ідентифікує себе з народом та його аспіраціями і стосує різного роду шантаж і провокацію, змагаючи послідовно до морального роззброєння еміґрації і здушення серед неї автентичної незалежницької думки".

Виступ польського публіциста заслуговує на увагу і актуальний також для українських відносин, де справа контактів не пішла так далеко, як серед польської еміґрації. Зокрема важливе його попередження, що в цій справі не можна втрачати здібности розрізнювати між народом і комуністичною партією, і що завжди треба пам'ятати, що такого роду контакти організують головним чином компартія і її органи з виразною метою: розкладати еміґраційну громаду й ударемнювати її боротьбу п ти комуністичного поневолення їхньої батьківщини.

Богдан Галайчук

МОРОКА З ДЕМОКРАТІЄЮ

Буенос Айрес. — Між 22 і 24 травня небо над Вашинґтоном трохи роз'яснилося: до Домініканської республіки відлетіло 1.024 бразилійських вояки, і тому ЗДА нарешті змогли евакуювати кількасот вояків зі свого 21-тисячного експедиційного корпусу. Приступити до — дуже бажаної — евакуації скоріше було неможливо, бо перед Бразилією лише три маленькі держави Середущої Америки запропонували свої мініятюрні континґенти: Гондурас — 250 вояків, Нікараґва — 158 і Коста Ріка... 20.

Отже, Бразилія врятувала ситуацію. Насувається питання: чому саме Бразилія, яка не є єдиною латиноамериканською державою, що оцінює як слід кастрівську небезпеку? Чому не вислали війська Арґентина, Колюмбія, Венесуеля? Чому ця остання навіть перешкоджає дядькові Семові в Організації Американських Держав, дармащо вона пережила у 1963 році грозу кастрівської аґресії?

Наказуючи десант у Домініканській республіці, президент Джансон, за словами „Ню Йорк Таймсу", „заговорив у 1965 році мовою 1898 року", мовою Теодора Рузвелта, хоч той „архаїзм" мав, можливо, добре обдуману мету: натиснути на Латинську Америку, щоб довести до створення міжамериканської „пожежної команди", залякуючи латинців маривом рузвелтівських та вільсонівських „марінів". Але це досить ризиковний засіб, двосічна зброя.

Коли кастристи твердять, що ЗДА підтримують диктатури, це, очевидно, вигадка. Але, ніде правди діти, після домініканського висаду легко співпрацювати з Державним Департаментом лише військовим хунтам та диктаторам, явним чи замаскованим за конґресами. Куди важче справжнім демократіям, де діє нормальна законодатна влада, де є свобода вислову думки, де поліція не може зустрічати вуличну маніфестацію скорострілами. Не диво, що поодинокі уряди не знають, на яку ногу ступити, що ситуація в Раді Організації Американських Держав така плинка.

Крайні межі тієї латиноамериканської амплітуди творять дві демократії, що займають „білий" південний кінець метиської Південної Америки, Чіле й Арґентина.

Чіле зайняло непримиримливу поставу до американського висаду, переліцитовуючися з Мехіко у протиамериканській аґресивності. Чи така постава випливає з внутрішнього переконання президента Фрея? В арґентинському міністерстві закордонних справ твердять, що ні: Фрей, мовляв, внутрішньо солідаризується з Вашинґтоном, але не може того виявити, щоб не зразити своїх однодумців і не пустити води на млин лівої опозиції. Державний Секретаріят поінформований про це, і тому вибачливо дивився на Фреїв крикливий „антиімперіялизм". Ілія, навпаки, зайняв діяметрально протилежну позицію, і твердо боронить її — але яким коштом!

Два роди мотивів схиляють арґентинський уряд до такої саме постави в обличчі домініканської кризи — фінансові та політичні. Незабаром після вибору Ілія скасував протиконституційні контракти, що їх уклав був Фрондізі з деякими американськими нафтовими фірмами, і з того часу веде з ними переговори, які дуже важко довести до щасливого кінця; тому в арґентинському інтересі якнайприязніша атмосфера із ЗДА. Тим більше, що там перебуває тепер арґентинська місія, яка просить продовжити реченець сплати боргів. А що саме тепер дядько Сем зайшов у домініканську сліпу вуличку, трапляється добра нагода дати йому дипломатичну поміч — реваншуючись і зобов'язуючи його морально на майбутнє. Хронічно дефіцитовий державний бюджет Арґентини не дозволяє модернізувати озброєння, вся надія збройних сил на американську поміч у воєнному виряді. І тепер саме військова експедиція дає вийняткову нагоду доказати Пентаґонові, що американська зброя, дарована арґентинцям, не йде намарне. Міністер оборони Суарез (радикал, як і всі інші міністри) остерігав, як кажуть, своїх однопартійців-конґресменів, щоб уникали в парляментарних дебатах гострого протиамериканського акценту, бо це, мовляв, дратує військових...

Було б наївно промовчувати чи заперечувати ці практичні міркування, але було б примітивним спрощенням дошукуватися в них головного стимулу сьогоднішньої арґентинської політики. Збройні сили домагалися від початку, щоб Фрондізі облишив кастрофільську політику, а коли це не дало успіху, прогнали його. Ще у 1948 році, коли Перон запропонував був ратифікувати договір тоді саме підписаний у Ріо, себто наріжний камінь континентальної безпеки, сьогоднішній міністер закордонних справ, а тогочасний радикальний посол Міґель Анхель Заваля Ортіз, зайняв позицію зовсім іншу, ніж його однопартійці: рішуче висловився за концепцію збірної акції (з'ясованої у договорі), називаючи традиційну засаду невтручання анахронізмом. Віце - міністер закордонних справ Рамон Васкес — це аґресивний антикомуніст, поруч якого сам покійний МекКарті виглядав би трохи „пінкі"; під час домініканської кризи він загрозив димісією, якщо арґентинський представник в Організації Американських Держав віддасть голос проти ЗДА.

Спершу все заповідалося гладко. 7-го травня генеральним штабам трьох родів зброї доручено опрацювати плян військової експедиції до Домініканської республіки — і той плян був опрацьований протягом тижня; міністер оборони пояснив пресі, що експедиція готова вирушити кожної хвилини, як лише президент накаже. Упродовж цілої неділі 16 травня чекали журналісти того наказу. Минула неділя, минув понеділок, вівторок — і нарешті виявилося, що Арґентина вишле до Санто Домінґо, замість війська... інформаційну місію для перевірки ситуації. Однак, вона не вислала навіть тої місії, бо важко було погодитися, чи творитимуть її лише військові, чи дипломати, чи може й парляментаристи. 20-го травня, виступаючи на телевізії, міністер закордонних справ осудив встрявання ОН, дав повну дипломатичну підтримку Організації Американських Держав, а вслід за тим Державному Департаментові — і не згадав ні словом про висилку війська. Стало ясно, що він уже не рахується з підтримкою Ілії, який, як виходить, боїться пхати пальці між домініканські двері.

Ніде правди діти, він має причину боятися. В Арґентині, як і в інших латиноамериканських країнах, американський висад потрактувала вибачливо і з вирозумінням лише меншина, яка ознайомлена з технікою кастрівської субверсії і оцінює небезпеку. У загалу, навіть у виразно протикомуністичних колах, висад насунув фатальні ремінісценції сумної пам'яті американської окупації Домініканської республіки в рр.

(Закінчення на сторінці 4-ій)

ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ

Мюнхен. — Єлисавета II, королева Великобританії, відвідала цілий ряд міст і сіл Західньої Німеччини, де її сердечно зустрічали урядові особи й громадянство. При цій нагоді вона в коротких, наперед підготовлених промовах, висловлювала свою прихильність до німців, що хочуть визволення для 17 мільйонів своїх земляків, яким силою накинуто з Москви комуністичний режим.

Здавалося б, чого турбуватися англійцям недолею німців у так званій німецькій Демократичній Республіці, де для охорони „закону й порядку" стоять 22 дивізії російської армії? Аджеж під подібними режимами перебувають, внаслідок помилок західніх урядів, і інші народи Середньої та Східньої Европи: естонці, латвійці, литвини, поляки, чехи, мадяри, румуни, болгари. Також мільйони українців і білорусинів, що перебували під Польщею, були віддані сильними цього світу — спершу Гітлером, а пізніше — Рузвелтом і Черчиллом — Сталінові на поталу. Чи тільки долею підсовєтських німців має турбуватися вільний світ, забувши інші народи, що стали жертвами московського комуністичного імперіялізму?

Постараємось дати відповідь на це питання.

Звичайно, коли в Англії, Бельгії, Голляндії чи Франції політики говорять і пишуть про злуку німецьких територій, то роблять вони це не з причин людяности чи співчуття до пригноблених тиранським режимом 17 мільйонів німців у Східній Німеччині. Відомо, що почування майже не грають ролі в міжнародній політиці, тут рішає голий інтерес, національний еґоїзм.

Якщо говорити про думки французів у справі об'єднання Німеччини, то у Франції настрої роздвоєні. З одного боку є сильний острах, що об'єднана Німеччина, маючи 70 мільйонів населення, була б найсильнішою державою в Західній Европі. Тоді пляни де Ґолля верховодити европейською політикою стали б фантастичною мрією, з другого боку Франція має договір приязни й співпраці з Західньою Німеччиною. Цей договір вимагає, щоб французький уряд допомагав німцям об'єднатися в своїй незалежній державі.

Є ще й інша причина, що вимагає від урядів Західньої Европи уважного ставлення до справи об'єднання Німеччини. Це — бажання забезпечити себе й світ проти несподіванок, що могли б викликати нову світову війну.

Від 1949 року, коли створено Німецьку Федеративну Республіку з столицею в Бонні, до року 1965-го Німеччина пережила значні зміни. З воєнних руїн відродилася могутня промисловість; із країни, окупованої чужими арміями, Західня Німеччина перетворилася в державу з сильним власним військом, для якого армії західніх держав є союзницями.

Коли в червні 1953 р. в Східній Німеччині та в Східньому Берліні почалося повстання проти комуністичного режиму, Західня Німеччина не мала ще війська і безсило дивилася, як совєтські танки здушували повстання. Від того часу режим Ульбрихта в Східній Німеччині не поліпшився, а погіршав. Довелося московському попихачеві мурувати стіну, щоб відділити східній Берлін від західнього, вільного Берліну, і укріпляти кордон, що відділяє „Німецьку Демократичну Республіку" від Західньої Німеччини.

В 1965 р. Західня Німеччина має модерно озброєні дивізії наземного війська, летунство і фльоту. Кожний ставить собі питання: що буде, коли б тепер у Східній Німеччині почалося повстання проти комуністичного режиму і совєтські дивізії рушили б, як це було в 1953 році, душити повстання? Чи мав би уряд Німецької Федеративної Республіки моральну силу стояти осторонь тих подій і чи відмовився б він дати поміч своїм братам у їх боротьбі за свободу? Кожний зрозуміє, що в такій ситуації могло б дійти до зудару між німецьким і російським військом на території Східньої Німеччини, і наслідки того конфлікту були б катастрофічні для всього людства.

Ці обставини вимагають від політиків, відповідальних за теперішнє положення в Середній Европі, щоб вони шукали реального виходу з такої загрозливої ситуації. Очевидно, справа Східньої Німеччини не може бути розв'язана тільки зусиллями західніх держав та ЗДА. У своєму власному інтересі московський уряд, якщо хоче уникнути небезпеки нової світової війни, мусить шукати порозуміння з західніми державами в справі Німеччини..

Очевидно, в разі порозуміння, не обійшлося б без взаємних поступок і компенсацій. Але, з погляду урядів, що бояться атомової війни, ціна миру не була б ніколи зависокою.

Ці думки почув я від мого знайомого німця - журналіста, спеціяліста в питаннях міжнародної політики.

А. П.

Леся Лисак

ІЗ КНИГИ СМУТКУ

Ми зустрілися на хіднику біля моєї хати. Вона надійшла втомленою, важкою ходою, такою, якою ходять старі жінки, що мусять вісім годин стояти на ногах при монотонній, нецікавій і нелегкій праці. Саме з праці вона поверталась — я пізнала це по великому, паперовому мішку, в якому вона несла свою робочу одіж та якісь інші дрібнички.

В її очах теж сірілася втома, а радше сполука втоми із смутком. Вона підійшла ближче, привіталася й сказала: „Добре, що я застала вас дома, панунцю!"

Це „панунцю" вже давно перестало бути актуальним, воно звучить для всіх інших як анахронізм, але вона звикла так до мене звертатися з тих часів, коли так звали мене жінки в нашому селі.

Я попросила її зайти в хату. „Не маю часу, — заперечила вона головою, — треба родині варити вечерю".

„Але вас болять ноги", — пробувала я її намовити.

„Най болять і най привикають", — відповіла так, неначе фізична втома була чимсь неважним супроти тягару, який давив її душу.

Вона сягнула до паперового мішка, вийняла пом'ятий, сірий листок паперу, записаний бурячковим чорнилом, і простягла мені.

„Прочитайте, панунцю — від моєї братаниці з нашого села".

Я кинула оком на письмо й ждала, бо жінка почала говорити: „Ви тепер пишете до газет. То напишіт, най люди читают і знают, як там є. Най світ знає про нашу кривду".

Вона набрала віддиху, неначе говорення приходилось їй з трудом.

„На Провідну Неділю, як знаєте, в нас усі ходили на цвинтар. На гроби — як казали. Приносили хліби, і священик відправляв парастас за душі померших. І всі знали, що як відспівають „Христос воскрес" над гробом у Провідну Неділю, то душам у чистилищі легше, і Пан Біг кари зменшить... І не було такого в селі, щоб не пішов помолитися й послухати, як священик над гробом править — хіба такий, що в нього серця не було...

„І тепер, відколи комуна там стала, люди так само ходять, як ходили за наших часів. Тілько пише мені братаниця, що цього року самі — без священика мусіли йти... Є ще в нас священик старенький — та ви його знали — але того року власть заборонила йому на цвинтар іти... То люди пішли самі на гроби, а священик у церкві чекав на них і в церкві парастас наґробний відправляв".

Перед очима стали мені знайомі місця: з дерев'яної церковці на сільське кладовище — всього кільканадцять кроків. Але цих кільканадцять кроків не вільно поступити старим ногам священика — вперше цього року... Йому не вільно піти до тих, яких він давно — чи недавно — відпровадив з молитвою на вічний сон. Йому не вільно вийти з церкви... Щось так, як у страхітливій казці про злу силу: не вільно тобі переступити цього зарисованого магічним вугіллям кола, бо стріне тебе щось лихе...

Тільки це не фантастична казка, з якої можна кепкувати, а зла, важка, гнітюча дійсність: червоне, злюще коло, поза яким не вільно впасти краплинам свяченої води, не вільно пронестися словам молитви й пісні про Воскресення... „Молися в церкві, попе, а поза церквою — нєт".

Я бачу очима душі священика, якому вже понад сімдесят років... Я знаю, що для нього вийти поза зле, червоне коло — означає приспішену смерть... У нього не може бути сили спротиву — спротив притаманний молодим людям, що ще мають силу боротися. І він поступає розумно — цей похилений, старенький священик. Як довго ще він живе — хай у церкві люди почують слово Боже... Навіщо приспішувати неминуче?..

... В мої думки вплітається голос жінки: „То вже навіть на цвинтарі „Христос воскрес" священикові заспівати не можна. Чи то вже комуна мертвих боїться? Боїться, щоб вони не встали з гробів заплатити за кривди тих, що живуть?"

У цьому питанні стільки гіркости, стільки болю... Хто зна — може дійсно пісня про Воскресення, співана тремтячим голосом старця над могилами, може захитати якусь цеглину у ґігантичній тюрмі народів? Може й дійсно навіть мертві від цього повстали б?..

... Здалека неначе долітає голос: „Мої баба ще панщину пам'ятали. Казали, що тоді ключі до церкви мав жид-орендар. Не раз на Великдень не хотів церкви відчинити, за ціну торгувався. Але навіть тоді ніхто не боронив священикові йти на цвинтар. Бо цвинтар — то вже таке місце, що кожному вільно піти. І кожний піде колись — в останній раз..."

Довгі хвилини ми обидві мовчимо. А потім вона питає:

„Скажіть, ви вчені — де то є та культура і та якась... ци-ві-лізація? Де вона є?"

Я не знаходжу відповіді — такої відповіді, яку ця жінка хотіла б почути. Я тільки мовчки тисну її спрацьовану руку, щоб вона знала, що мене це болить так само, як її. Мене болить, що на старому, сільському кладовищі, де сплять ґазди і ґаздині, яких ми знали — ніхто не заспівав цього року радісної пісні про Воскресення... Що цього року на порослих травою могилках з дерев'яними хрестами було мовчазно й пригноблююче... Що навіть надію їм хочуть відібрати... надію, що існує щось поза межами людських почуттів і людського „розуму"...

„А я вас таки прошу напишіть", — повторює вона знову, немов би побоювалась, що її смуток вдарить об стіну байдужости.

Я обіцяю — і пишу... Я зробила б це навіть без твого прохання, сумна, втомлена жінко. Бо багато з нас відчуває так само як ти: бо нам тут спокійно, вільно, свобідно, а там щораз більше затіснюються злі, червоні кола кругом людської душі. Вони поширюються вже з країни живих у країну тих, що відійшли... вони відбирають відвічне право тихим, убогим могилкам сільських кладовищ, вони хочуть зрівняти їх із затоптаною толокою колгоспу. Так, щоб нічого, що має будь-який зв'язок з душею, не зосталося. Щоб усе, що було дороге й шановане, перестало існувати. Але для тих, хто вірить — цього ніколи не станеться.

Б. Мартос

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ РУХ

(4)

Туристи стверджують, що в Швеції — найліпші умови життя. Це потверджує і статистика: в Швеції — найменше самогубств, малий відсоток безробітних. Робітництво задоволене умовами праці; так, у 1960 р. робітники втратили наслідком короткотривалих і мирно переведених страйків лише 2.370 годин. Восени 1964 р. шведська соціял-демократична партія на виборах до парляменту одержала 117 мандатів із 233.

Удержавлено в Швеції частину лісів і джерел водної енергії, пошту, телеграф, майже всі залізниці, горілчану й тютюнову монополію та ще деякі галузі народного господарства. Соціялістичний уряд Швеції веде політику приблизно таку, як то уявляли собі українські соціялісти.

Ідеологія, як шведських, так і українських соціялістів, в тім числі й соціял-демократів, відрізняється від марксизму: 1) відношенням до селянства і ремісництва, 2) до кооперації, 3) до неминучости зубоження робітництва, 4) до неминучости соціяльної революції 5) до творення коаліційного уряду, 6) до земельної реформи, 7) до національного питання, 8) до релігії. Такої ідеології тримаються майже всі соціялістичні партії в протилежність комуністичним.

Від ідеології й програми російських соціял-демократичних партій, меншовиків і большевиків, ідеологія українських соціялістів відрізняється ґрунтовно.

Нарешті українським соціялістам закидають спротив творенню українського війська, забуваючи, що з самого початку революції український соціял-демократ С. Петлюра розвинув широку пропаґанду за творення полкових і дивізійних українських комітетів, що завершилося сформуванням українських фронтових рад і дало основу для українізації цілих корпусів. Тому то від Української Фронтової Ради Західнього фронту саме Симона Петлюру вислано на 1-ий Український Військовий З'їзд, де його обрали головою Генерального Військового Комітету, що й провадив дальшу українізацію на фронті й у запіллі.

У самому Києві було створене товариство імени Гетьмана Полуботка; його ініціяторами були український соціял-революціонер капітан Ган, український соціял-демократ М. Єреміїв і поручник М. Міхновський (в той час безпартійний). Душею діла був Ган.

Багато зробили українські соціял-демократи і в організації Вільного Козацтва. У Києві Вільне Козацтво організував з робітників і студентів інженер М. Ковенко (тоді український соціял-демократ), він же — командант міста Києва; в Катеринославі — українські соціял-демократи: Гаврило й Микола Горобці, Гаврило — студент, Микола — закінчив артилерійську військову школу; на Катеринославщині значну ролю відіграв український соціял-революціонер Малашко; на Звенигородщині — Ковтуненко і ін.

Під час запеклих боїв з большевиками, що наступали на Україну (армія Муравйова), соціялістична молодь утворила студентський курінь, що героїчно поляг під Крутами.

В програмах українських соціялістичних партій стояло утворення народної міліції на взір швайцарської, де кожний здоровий дорослий вважається вояком, має дома рушницю й військову уніформу (подібно, як наші кубанські козаки) і на поклик влади повинен неґайно з'явитися на збірний пункт. Впродовж свого життя швайцарець повинен кілька разів відбути учбовий збір, як простий вояк або як старшина, якщо закінчив військову школу. Швайцарську міліцію військові знавці вважають за найкращу в світі армію; хто бачив її під час вправ чи маневрів, може це потвердити.

Партія українських соціялістів - самостійників на своєму з'їзді 17-го грудня 1917-го року (старого стилю) ухвалила включити в програму „знесення постійного війська на Україні" і „роззброєння народів". Ясно, що тут ішлося не про неґайне переведення в життя, а про майбутнє. В часи ж революції і збройної боротьби з ворогом, та ще до того значно сильнішим, доводиться використовувати всі можливі способи організації війська від реґулярної армії до повстанських загонів.

В IV Універсалі так і сказано: „... а всіх громадян нашої Республіки закликаємо, не жалуючи життя боронити добробут і свободу нашого народу". А далі стоїть: „після затвердження мирових договорів — розпустити армію зовсім; потім, замість постійної армії, завести народну міліцію". Отже армію, власне, українізовані полки, малося розпустити аж по закінченні війни.

Все це було включене в програму-мінімум, себто вважалося можливим перевести в життя в ближчому часі, якщо будуть сприятливі умови. Інші точки цієї програми: демократизація державного ладу, охорона праці робітників, особливо жінок і неповнолітніх, 8-годинний робочий день, платний відпочинок, мінімум зарробітної платні, заборона праці дітей до 16-ти років, соціяльне забезпечення, медична допомога, і ін., безплатна обов'язкова освіта та деякі дрібніші реформи.

В той час про все це було тяжко говорити навіть з інтеліґентними, проґресивними людьми; а тепер все це вже здійснене у багатьох країнах.

На еміґрації українські соціялісти виявили велику активність та ініціятиву в організації різних українських культурно - освітніх установ.

На сім членів комісії для організації Української Господарської Академії в Чехо-Словаччині було 6 соціялістів і один безпартійний; Український Педагогічний Інститут постав з ініціятиви й заходами українського соціял-революціонера М. Шаповала; Українська Мистецька Студія і Український Музей в Празі постали заходами українського соціял - демократа Д. Антоновича; соціял - демократ Б. Мартос брав діяльну участь в організації й веденні Української Високої Економічної Школи в Мюнхені. Українські соціялісти також відігравали не малу ролю в Українському Вільному Університеті в Празі. Рідко на еміґрації можна знайти українську установу, де б українські соціялісти не вклали своєї праці.

В актив українських соціялістичних партій треба поставити й те, що протягом півстоліття вони зберегли свою назву й ідеологію в той час, як майже всі партії, що постали в роках 1917 _ 19, давно загинули.

(Кінець)

СВОБОДА SVOBODA
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УН-Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Шевченкові роковини в Балтіморі, Мериленд

Відділ УККА в Балтіморі влаштував в березні ц. р. три Шевченківські імпрези, які притягнули увагу численного місцевого громадянства та які пройшло з великим успіхом.

21-го березня делегація українського громадянства на чолі з д-ром Д. Коструб'яком, головою місцевого Відділу УККА, зложила вінок біля пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, прилучуючись до хору „Кобзар" з Філядельфії.

В цей день відбувся в Балтіморі Шевченківський Концерт, влаштований хором „Кобзар" під мистецьким керівництвом д-ра А. Рудницького. В концерті взяли участь 600 осіб і він пройшов з незвичайним успіхом. Для молоді це був небуденний день, коли вона вперше в житті змогла побачити український хор високої кляси. Хор виконав пісні різних композиторів на слова Т. Шевченка. Чи не найбільше захоплення в присутніх викликав витяг із симфонічної кантати „Посланія" — „Нема на світі України" — композитора А. Рудницького, диригента хору „Кобзар". Євгенія Василенко і Омелян Татунчак виконували сольові партії, зачаровуючи слухачів своїми голосами. Фортепіяновий супровід дала відома піяністка Роксоляна Огродник-Гарасимович. В програмі концерту виступив вперше в Балтіморі, молодий, таланововитий скрипаль Ігор Швець, також із Філядельфії, який ще нераз порадує українську і чужинецьку публіку своїми музичними здібностями.

Святочну доповідь виголосив д-р Я. Шав'як.

На знак вдячности диригентові д-рові А. Рудницькому і всім гостям з Філядельфії піднесено прекрасну китицю квітів, а словом подяки прощав хористів д-р Д. Коструб'як. Після концерту наші пані з Союзу Українок і місцевого хору УККА гостили гостей скромним прийняттям.

27-го березня місцевий Шевченківський Комітет спільно з Відділом УКА влаштував доповідь ред. Д. Корбутяка з Вашингтону „Айра Олдрідж і Тарас Шевченко". Доповідь була надзвичайно цікава і розкрила багато невідомого перед слухачами із життя Т. Шевченка і негритянського актора А. Олдріджа, які були близькикими друзями. Доповідач висвітлив декілька діяпозитів.

На закінчення Шевченківський Концерт Української Молоді, який підготовив Котет при УККА, в склад якого входили деякі члени УККА, та представники Пласту, УМІ, КПШ, СУА, Українського Садочка і шкіл українознавства при Українській католицькій Церкві в Балтіморі і Куртіс - Бею, Українській Православній Церкві, і при Відділі УККА. Це вперше в Балтіморі був дійсно величавий молодечий фестиваль, виконавцями якого було понад 100 дітей, учнів українознавчих шкіл, УМІ чи членів Пласту. Концерт відкрито відспіванням „Заповіту" молодечим хором, зложеним з пластунів, яких підготовив проф. І. Сенюта.

Розповідь про Т. Шевченка зробила відома наша письменниця з Вашингтону Людмила Коваленко. Її розповідь була прекрасним прикладом, як можна дійти до глибини душі української дитини і захопити її увагу звичайними словами, без зайвих прикрас.

Концерт часто бурхливо оплескувало понад 300 присутніх.

Учнівський хор при Українській Католицькій Школі в Балтиморі під дириґентурою проф. І. Сенюти виконав чотири пісні. З музичними точками виступили учні УМІ — Маруся Мудра, Роман О. Стельмах (фортепіянове сольо), Юрко і Мирон Вацлавів, І. Радь (скрипкове тріо при акомпаніяменті М. Радь), а також Іван Стрижак з акордеоновим сольом (школа при православній церкві).

З великими сценічними композиціями виступили діти Української Православної Школи (Р. Завадовича — „Тарас — приятель дітей"), Укр. Кат. Школи Балтімору (Т. Курпіти — „Тарасиків сон") і Куртіс-Бею („На Великдень" за словами Т. Шевченка), Пласту (інсценізація першої частини „Гайдамаків"), які заслуговують на окрему увагу, як виконанням (підготовляли учительки М. Ржепецька, Володимира Войтович, Марія Хома, проф. М. Хома, а пластову групу підготовляли мгр Лідія Лемішка і Р. Зелинська), своїми кольоритними строями і декораціями сцени (до окремих точок декорації підготовляли Ірка Калиновська, Теодор Кузьмів, проф. М. Хома). В програму входила також інсценізація Школи УККА — „Холодний Яр" і деклямація Марти Смоляк.

Коли брати під увагу виконання окремих дітей, то слід відзначити дуже добру українську мову і гру Ромка В. Стельмаха, Юрка Зелинського, Зеню Чорну, Ромка Коструб'яка, Богдана Притулу і Олега Гудиму, деклямацію Тараса Лук'янчука і маленької Кондратенко. Зі старших виконавців слід відзначити мелодеклямацію „Тополя" у виконанні Лесі Пісецької при акомпаніяменті Оксани Мацюрак.

Загальне оформлення сцени для концерту хору „Кобзар" і для Молодечого Концерту виконав студент мистецт авОрест поліщук, зобразивши на всю величину сцени величній пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні.

О. Зінкевич
(Культ-освітній реф. УККА)

Д-Р БОГДАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ ОЧОЛИВ УЛТПА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

толицької Церкви та висловом надії на створення Українського Католицького Патріярхату. Цю справу з'ясовував голова Крайового Комітету за осторення Українського Католицького Патріярхату д-р Богдан Шебунчак, звертаючись рівночасно із закликом до колег-лікарів, щоб на місцях працювали для єдности Української Громади у важливих національних справах.

Святочний бенкет

У програмі з'їзду був і традиційний при таких нагодах святочний бенкет, що відбувся в суботу, 29-го травня ввечорі. Майстром церемонії під час бенкету був д-р Степан Ворох, голова Метрополітального Відділу УЛТПА Ню Йорку і Ню Джерзі, що був господарем З'їзду. (Вступне слово д-ра Степана Вороха під час бенкету, присвячене 15-літтю існування УЛТПА, буде надруковане в цілості в одному з чергових чисел „Свободи".

Під час бенкету виголошено і прочитано згадані вже на іншому місці привітання для З'їзду, а в мистецькій частині програми письменники - фейлетоністи Іван Керницький-Ікер та Микола Понеділок прочитали і виголосили кілька фейлетонів, у цьому й спеціяльно присвячених лікарям та з'їздові. Приявних на бенкеті — 175 лікарів і гостей. Під час бенкету окремо вшановано, називаючи їх по імені, тих лікарів неньйорів, що в рядах Українських Січових Стрільців та інших українських військових формацій брали участь в Українських Визвольних Змаганнях.

Секція Дружин Лікарів

Під час З'їзду УЛТПА відбула свої наради в суботу, 29-го травня й Секція Дружин Лікарів, в яких взяли участь представниці цих Секцій з Ню Йорку та інших місцевостей. Голова Секції з Ню Йорку п-і Олександра Терлецька здала звіт із діяльности Секції за два минулі роки. Після дискусії над звітом обмірковано плян праці на майбутнє.

Книжки

УКРАЇНЦЯМ У ВСЬОМУ СВІТІ

П. Мирний: Повія (роман) $3.00; С. Скляренко: Володимир (істор. ром.) $2.90; В. Чапленко: Пиворіз (нова істор. повість) $2.90; З. Тулуб: В степу — за Уралом (іст. ром.) $2.90; Т. Осьмачка: Китиці часу (нові твори) $0.30; Г. Гаґгард: Веніта (цінна повість) $1.00; А. Міцкевич: Пан Тадеуш (пер. М. Рильський) $3.00; П. Феденко: Український рух у XX столітті (історія України) $2.85. Адреса:
I. MANYLO
RD 6 BRIDGETON, N.J. USA

Ділимося сумною вісткою, що 14-го травня 1965 р. у Підгайцях, Західня Україна, після короткої недуги, заосмотрена Святими Тайнами, на 82-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА і БАБА

МАРІЯ ВИННИЦЬКА
з дому Манюх

Покійна була довголітньою учителькою у Косові, Гуцульщина.

Горем прибиті:
ВОЛОДИМИР — син (в Україні)
МАРІЯ — синова з внучками
ЯРОСЛАВА — донька (в Канаді)
РОМАН ТУРКО — зять (в Канаді)
та Рідня в Україні, Канаді і США

УПРАВА 11-го ВІДДІЛУ ООЧСУ в ЙОНКЕРСІ
з глибоким смутком повідомляє своє Членство і Громадянство, що в четвер, 26-го травня 1965 року несподівано помер на 62-му році життя

Проф. ВОЛОДИМИР ГУБІЦЬКИЙ

активний член Відділу і діяльний суспільно-громадський працівник.
Небіжчик осиротив дружину і двох доньок.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА 11-го ВІДДІЛУ ООЧСУ

Ділимося з Друзями й Знайомими сумною вісткою, що дня 28-го травня 1965 року перестало битися шляхотне серце Найдорожчого мужа Марії, батька донечок Оксани й Маріянни, близького Друга багатьох земляків, визначного українського громадського діяча на терені Саут-Бенд й Мішавака, стейту Індіяна

бл. п.
МИХАЙЛА САКАЛОША

Покійний народився 16-го грудня 1920 р. в Карпатській Україні (Велика Копаня).

Всі, що мали щастя знати цю надзвичайно милу, чесну, працьовиту, хрустальним характером людину, розуміють добре, що вільна українська громада втратила одного з найкращих її репрезентантів, члена УНС, а дружина й донечки вимріяного мужа й батька.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 2-го червня 1965 р. о год. 9:30 ранком в церкві Sacred Heart, Нотр Дам Університеті — South Bend, Ind.

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
донечки — ОКСАНА й МАРІЯННА
РОДИНА й ДРУЗІ

В СЬОМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
ЛІДІЇ ПОСТОЛЮК
будуть відправлені
ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
в середу, дня 9-го червня 1965 р.
В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.
в Церкві св. ап. ПЕТРА і ПАВЛА
о год. 8-ій ранку
і
В ШИКАГО, ІЛЛ.
в Катедральній Церкві св. о. МИКОЛАЯ
ПРО МОЛИТВИ ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОЇ ПРОСЯТЬ:
МУЖ, ДОНЯ,
СЕСТРА, БРАТ і РІДНЯ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 31-го травня 1965 року упокоїлась в Бозі

БЛ. П.
АЛЕКСАНДРА РАБІЙ
З ДОМУ ДУДИК

ПАНАХИДИ відправляться в середу, 2-го і в четвер 3-го червня ц. р. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 4-го червня 1965 року о год. 10-ій ранку з церкви св. Юра, а відтак на цвинтар.

В глибокому смутку:
дочка — ТЕТЯНА КРАВЦІВ з мужем ІГОРЕМ
родини: РАБІЙ і КРАВЦІВ

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в п'ятницю, 28-го травня 1965 року відійшов у Вічність на 52-му році життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ШВАҐЕР

БЛ. П. ІНЖ.
ЯРОСЛАВ ПІРАНОВСЬКИЙ

народжений 1913 р. в Станиславові, Західня Україна.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 1-го червня 1965 року з похоронного заведення Ковальчика на цвинтар в Н. Арлінґтон, Н. Дж.

Безмежним горем прибиті:
дружина — СОФІЯ
донька — ХРИСТИНА
шваґер — ЯРОСЛАВ ПРУХНИЦЬКИЙ з дружиною ВІРОЮ і дітьми МАРТОЮ і ОКСАНОЮ

В четвер 3-го червня 1965 року
в день 4-ої болючої річниці смерти нашого Найдорожчого й Незабутнього Брата

БЛ. П. ІНЖ. ОЛЕКСИ ТЕРЕБУСА

о год. 12-ій вполудне буде відправлена
ПАНАХИДА
в СВЯТО-ТРОЇЦЬКІЙ Катедрі Української Православної Церкви при So. 5th Street & New Street, Brooklyn 11, N.Y.

опісля відбудеться
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ
WOODLAWN CEMETERY, N. Y.
Сестри: ОЛЬГА і НАДІЯ з Родинами

25 РОКІВ НА СЛУЖБІ БОГОВІ

(З приводу Ювілею о. редактора Семена Іжика)

Дня 19 травня 1965 року минуло 25 років з дня єрейських свячень редактора о. Семена Іжика, а 15 квітня 1965 минуло 20 років, коли то британсько - канадійська Армія звільнила його з німецького концтабору.

Обидві ці річниці відзначив о. редактор Семен Іжик у неділю 30-го травня 1965 року у Вінніпеґу.

Ювілят о. Семен Іжик походить з Бойківщини, із села Нижнього Висоцька, турчанського повіту, із селянської родини. Після закінчення народньої школи в 1927 році, поїхав до Львова, де за стараннням о. ректора Івана Бучка, теперішнього Архиєпископа, був прийнятий до Інституту ім. св. Йосафата. Середню освіту здобув у державній українській гімназії т. зв. Філії при вул. Рутовського у Львові. Вже як ґімназист був членом Українського Пласту і належав до нелеґальної націоналістичної організації „Юнацтво" — доріст ОУН. В часі т. зв. шкільної акції був арештований польською поліцією і виделений з гімназії. В 1933 році був прийнятий до приватної польської гімназії в Турці, але не надовго, бо польська поліція його знов арештувала і засудила на рік тюрми за приналежність до до ОУН. В 1935 році склав він іспит зрілости в Малій Семінарії в Рогатині. Осінню цього ж року вписався на теологічні студії до Духовної Семінарії в Перемишлі.

Дияконські свячення одержав в червні 1939 року з рук єпископа Йосафата Коциловського. Вибух другої світової війни у вересні 1939 року та перша большевицька інвазія була перешкодою одержання єрейських свячень. Він опинився за рікою Сяном і став учителем народньої школи на Лемківщині в селі Беріжках. В 1940 році зголосився він до єпископа Григорія Лакоти в Ярославі і з його рук одержав єрейські свячення в неділю Розслабленого 19-го травня 1940 року. Першу Службу Божу - премісію відправив о. Семен Іжик не в рідному селі Нижньому Висоцьку, яке було тоді під большевиками, а в Беріжках у приявності своїх школярів. В часі вакацій 1941 року відбув о. Семен Іжик учительський курс у Криниці і після його закінчення став фаховим учителем у селі Двернику над Сяном і водночас душпастирем у тому ж селі.

о. Семен Іжик

Та недовго мав він змогу розгортати священичу і учительську діяльність. В 1942 році Ґестапо арештувало його під замітом організування партизанських відділів у карпатських лісах. Після довгої мандрівки по тюрмах запроторено його до концентраційного табору в Гросс Розен на Шлеську. Там він у холоді й голоді мусів тяжко працювати в каменоломах („штайнбрух"). В 1944 році перевели його до концентраційного табору Бухенвальд і призначили на працю в Дорі в тунелях при виробі зброї „V-1" і „V-2". Коли в 1945 році були сильні американські налети, переселили всіх в'язнів до Берґен - Бельзен, недалеко Гановеру.

Чудесне і несподіване звільнення прийшло 15 квітня 1945 року. До Берґен-Бельзен прийшли британські і канадійські війська і визволили напівмертвих в'язнів з ґітлерівської неволі. В місяці травні 1945 о. С. Іжик з Целле піхотою пішов до міста Гановеру шукати за українцями. Тут їх віднайшов, одні жили приватно, а другі спільно в одній кам'яниці, яку називали „Січ" при вулиці Ан дер Лістер Кірхе. Для них о. Іжик відслужив першу свою Службу Божу в четверту неділю після Великодня, цебто в неділю Самарянки. .

У великому німецькому місті Ганновері о. Семен Іжик був одиноким українським католицьким священиком. Він допомагав організувати скитальчий табор ім. Лисенка, в якому знайшли приміщення 3 000 людей, українських скитальців, у більшості із Східних Земель України. Він не обмежувався тільки до Гановеру, а їздив майже по цілій англійській зоні Німеччини, як Гільдесгайм, Барґсінґгавзен, Ляде, Білєфельд, Мінден, Дортмунд, Кельн і Бонн. Крім душпастирської опіки розгорнув він суспільно - громадську діяльність в таборі Лисенка. Був одним із ініціяторів зорганізування Пласту, Таборової Ради, таборових шкіл і літніх осель. Був членом Міжтаборової Ради на цілу англійську зону. Зокрема з повною посвятою працював він над охороною українців із Східніх Земель перед репатріяцією.

На заклик архиєпископа Василія Ладики, 19 жовтня 1947 року приїхав о. Семен Іжик до Канади на душпастирську працю.

Спочатку був він призначений на помічника о. Степана Бориса в Брендоні. Обслуговував він місійні станиці в Мавтенровд, Сканденерія, Ніпава, Сурис, Риверс і Міннедоза.

Як учитель Рідної Школи в Брендоні, о. Семен Іжик спостеріг, що українська дітвора в Канаді не має свойого журналу, а читає тільки „каміки". Так зродилася в нього думка видавати журналик для дітей. Як колишній співробітник у „Нашому Приятелеві", що виходив у Львові, наш Ювілят охрестив свій журнал назвою „Мій Приятель", якого перше число появилося в січні 1949 року в місті Вінніпеґу. В цьому ж році о. Семен Іжик перейшов на постійно до Вінніпеґу для душпастирювання в місцевостях: Парки-Лакпорт, Ст. Норберт, Ст. Кладд, Ст. Мартин, Гадешвил, Садлов і Правда.

Маючи журналістичний талант, о. Іжик був сталим кореспондентом газет „Будучність Нації" і „Українські Вісті". Багато свого часу посвятив для українських католицьких організацій. Був ввесь час секретарем Централі Українців Католиків і духовним асистентом Ліґи Українських Католицьких Жінок. Від 1952 року був членом Ширшої Ради Комітету Українців Канади, а опісля довгі роки, аж до 1962 року, членом Президії КУК з рамені Братства Українців Католиків (БУК). Від 1962 року він є членом Контрольної Комісії КУК. Дальше він є членом: Пласту, СУМ-у, Ліґи Визволення України, Інституту Просвіти та членом Кредитових Кооператив: „Віра", „Карпатія" і „Поступ".

У політичній діяльності виявив себе о. Ювілят тим, що в 1953 році зорганізував у Вінніпеґу Антибольшевицький Бльок Народів (АБН), до якого увійшли: білоруси, словаки, мадяри, литовці, естонці, лотиші, болгари і хорвати. Відділ АБН у Вінніпеґу є відомий з антикомуністичних демонстрацій, маніфестацій та політичних віч.

Від 1959 року став він співредактором новозорганізованої газети „Поступ", а від лютого 1961 став він головним редактором і є ним до нині. Крім цього є душпастирем на: Парках, Гадешвил, Правда, Елма, Ст. Норберт, Ст. Клавд і Садлов. Деякі з цих місцевостей є віддалені понад 60 миль від Вінніпеґу.

Від 1955 року аж досі провадить півгодинні українські радіопередачі через французьку радіовисильню „СКСБ" Ст. Бонифас.

Окремою книжкою вийшли його спомини „Сміх крізь сльози", які були перекладені на англійську мову та друковані в газеті „Америка". Також вийшла збірка фейлетонів: „Сем Шило пише" та дві сценічні праці „Хай живе УПА" і „Старокрайовий Вертеп". Тепер приготовляє видання репортажу з поїздки до Риму на інсталяцію українського Кардинала Йосифа Сліпого.

МОРОКА З ДЕМОКРАТІЄЮ

Закінчення зі стор. 2-ої

1916-1924. У бурхливих вуличних маніфестаціях робітники й студенти, пероністи й християнські демократи протестували поруч комуністів. У Палаті Послів протестували всі, за винятком двох консервативних груп, прозахідньої фракції соціялістів та кількох незалежних. Протестували не лише проти ЗДА, але й проти арґентинського уряду за те, що не виступив проти американського висаду з усією гостротою.

Арґентинська федеральна Палата Послів прийняла після довгих дебат 14 травня ось яку резолюцію: „Палата Послів заявляє, що 1) осуджує інтервенцію ЗДА у Домініканській республіці і висловлює солідарність з братнім домініканським народом; 2) потверджує правосильність засад самовизначення народів і невтручання у національну суверенність; 3) американські війська повинні негайно евакувати Домініканську республіку; 4) пригадує, що кожне рішення про висилку збройних сил за кордон вимагає, згідно з конституцією, попередньої згоди Конґресу".

Дві інші пропозиції відкинено: осуд позиції арґентинського уряду супроти домініканської кризи і заборону висилки збройних сил до Домініканської республіки та домагання, щоб Арґентина виступила з Організації Американських Держав.

На 4-ту точку резолюції міг був Ілія врешті-решт відповісти, що конституція узалежнює від апробати Конґресу лише висилку військових частин для бойових операцій; що президент, як вождь збройних сил, має право висилати їх для поліційних завдань, так як Ґідо вислав був у 1962 р. воєнні кораблі на кубинські води, а Фрондізі у 1960 воєнні літаки до Конґа. Міг пригадати також, що у 1950 р. Перон вирішив без апробати Конґресу вислати військо навіть на корейський фронт — і відкликав ту постанову щойно під тиском вуличних маніфестацій. Врештою замість збройних сил міг Ілія вислати жандармерію, вишколену, озброєну та зорганізовану на військовий лад.

Біда в тому, що участь Арґентини в „міжамериканській пожежній команді" була б аґресивним викликом Конґресові, на що не може дозволити собі урядова партія після спектакулярної перемоги пероністів у парляментарних виборах 14 березня, і в обличчі майбутніх виборів: губернаторів у 1967 році та президента у 1969 р.

Коментуючи недавні атаки в палаті послів за поставу уряду в домініканській кризі, один тутешній часопис писав: „Уряд Ілії пережив найважчу парляментарну кризу від часу приходу до влади, і найчіткіше політичне протиріччя, що може поважно загрозити йому в майбутніх виборах — які мусітиме виграти — якщо влада не має перейти в перонівські руки. А саме перонізм вийшов скріплений з домініканської кризи — збираючи поважні початкові тріюмфи в Палаті Послів". Бо саме многолюдний перонівський бльок, який появився в тій палаті у висліді виборів 14 березня, очолив атаку проти ЗДА, уряду та його проамериканської політики, порушаючи за собою більшу частину опозиції.

Така то морока з конґресами, опозиціями, виборами. Якщо б у всіх латиноамериканських країнах діяла демократія, прийшлося б довго чекати на зміну американським морським піхотинцям на Домініканському острові. Півбіди, що в Нікараґві панує диктатор з династії Сомозів, у Гондурасі військова хунта і що бразилійський Конґрес . . . нешкідливий.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 6-го ЧЕРВНЯ 1965 р.

ГЕМТРЕМК, Миш. Місячні збори Т-ва ім. Шашкевича — 94 Відд. о 2-ій год. по пол. в Укр. Демокр. Клюбі при вул. 2376 Ґрилінґ. Проситься членів прибути на час. — М. Боришкевич, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Піврічні збори Б-ва Василія — 168-ий Відд. о год. 3-ій по пол. в УН-Домі, 760 State St. На порядку дня: Піврічний звіт Управи та Контр. Комісії. Проситься прибути на ці збори. — Гр. Бабин, секр.

НЕДІЛЯ, 13-го ЧЕРВНЯ 1965 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 367 Відділ о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

MONESSEN, Pa. Місячні збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Клюбовій залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Евню. Проситься членство вирівняти свої залеглі вкладки. — Nick Kuch, sec., 109 Linden Ave., Monessen, Pa.

ТАРЗАН, ч. 5442. Тарзан допомагає!

PHIPPS LOOKED INQUISITIVELY AT THE APE-MAN, THEN SPOKE. "I'M SORRY ABOUT THE GUN, BUT I WAS WORRIED--"

"CLYDE," SAID DON HASTILY, "THIS IS TARZAN-- HE IS GOING TO HELP US."

"YES," THE JUNGLE LORD REPLIED. "I THINK I KNOW HOW TO FIND THE BABOON BOY!"

Фіппс допитливо глянув на мавполюда і промовив. — Прошу вибачити за цю рушницю, але ж я турбувався . . .

— Клайде, поспішно сказав Дон. — Це є Тарзан . . . Він хоче нам допомогти.

— Так, — відповів пан джунґлів. — Гадаю, що я знаю, як знайти хлопця від павіянів!